

3325 4. Febr. 1889: Enefte Beh. af Indst. fra Udvalget f. Forretningsordenen. 3326

Narhøus Amts 2den Valgkreds maatte „friste de 37 over Ebne“ saaledes, at de tog sig selv til Rette. Jeg lagde nogle Mærke til, hvorledes det ærede Medlems Ord faldt, og indrømmer, at i Formen var det ikke nogen Opfordring for de 37 til at tage sig selv til Rette. Men jeg tror, at det ærede Medlem let kunde udsætte sig for, at hans Ord kunde blive opfattede som en Opfordring i den Retning, og jeg vil derfor haabe, at det ærede Medlem stærkere, end han har gjort, vil betone, at han hverken direkte eller indirekte vil opfordre Folk til at bruge Selvtægt i saadanne Forhold. Det er ikke sjældent, at der i den senere Tids politiske Kampe er kommet Antydninger frem af den Art, som det ærede Medlem fremkom med, og at det af og til har vist sig, at disse Antydninger ere blevne misforstaaede i den uheldige Retning, at Folk have gjort smaa Forsøg paa at tage sig selv til Rette.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds har en stor Lyst til at komme ind paa meget dybsindige Undersøgelser f. Ex. om Menneskets „personlige Ufortrænelighed i legemlig og sjælelig Henseende“. Jeg vil ikke tjene det ærede Medlem i at komme ind paa en vidtgaaende Undersøgelse af dette, da det forekommer mig, at det ligger aldeles udenfor dette Spørgsmaal. Thi naar det efter min Opfattelse er klart, at der ikke her er tilføiet de 37 nogen Krænkelser, saa behøve vi ikke at undersøge hele Væresbegrebets Omfang eller Betydning fra Grunden af. Men det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds gaar stadig ud fra, at det er Domstolene, som skulle afgjøre al Ting, og det forekommer mig, at det ærede Medlem ikke blot vil have Domstolene til at afgjøre de juridiske Spørgsmaal, men ogsaa hvad der er rigtigt og ikke rigtigt at mene. I Spørgsmaalet om det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds er Sagen jo den, at det ærede Medlem i sin Tale forleden har sagt, at ligesom mange Arbeidere fandt det at bryde Kammeratsskabet under en Skrive foragteligt, og at altsaa Skrivebrækkere vare foragtelige, saaledes fandt han det ogsaa foragteligt og trøede, at mange Flere i Samfundet efterhaanden vilde komme til at finde det foragteligt. Det forekommer mig, at dette Spørgsmaal er af den Natur, at det slet ikke kan afgjøres ved Domstolene; thi

selv om et æret Medlem af dette Thing eller en anden Person bliver straffet, fordi han havde udtalt, at han mente, det var foragteligt at bryde Kammeratsskab, vilde den offentlige Mening om dette Spørgsmaal, aldeles ikke blive forandret. Det ærede Medlem veed jo fra dette som fra mange andre Forhold, at der efterhaanden i Samfundet danner sig en Opfattelse af, hvorledes en saadan Ting skal forstaaes. Hvad der hører til godt Kammeratsskab, kan ikke undersøges ved Domstolene, det kan ikke afgjøres ved nogen Dom, det er et Forhold, med Hensyn til hvilket Dommen sælbes efter ganske andre Betragtninger. Det ærede Medlem mente, at det jo ikke var sagt, der var sigtet til de 37, men de 37 havde udtalt, at Slaget var rettet mod dem, og naar de havde udtalt det, naar de havde meldt sig som fornærmede, vilde det ogsaa være rigtigt, at lade dem anlægge Sag. Jeg vil i den Anledning spørge det ærede Medlem: hvis 37 Arbejdsløse forleden Dag vare komne her og havde sagt: vi føle os ramte af det ærede Medlems Uttringer om, at Alle, der ere arbejdsløse, kun ere det, fordi de ikke vilde bestille Noget, vilde det ærede Medlem saa have fundet det rigtigt, om vi havde udleveret ham til disse 37? Jeg for min Del vilde ikke have fundet det rigtigt, og jeg tvivler paa, at det ærede Medlems Meningsfæller vilde have været med dertil. De vilde have sagt ligesom vi, i dette Tilfælde, at det kun havde været en almindelig Udtalelse af det ærede Medlems Betragtning om dette Spørgsmaal, og at det ikke særlig havde ramt disse Personer, som nu sølte sig trufne, ligesaa lidt som denne Bemærkning af det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds har ramt dem, der nu have meldt sig. Og vi vide jo ikke engang, hvor mange der have meldt sig. Disse 37 Personer begynde at vinde ind i en noget betænkelig Grad. Skjønt vi saaledes, som Flertallet i Udvalget gjør, kunne gaa ud fra, at de i Virkeligheden slet ikke ere blevne fornærmede, vil jeg sige, at der er endnu mindre Grund, til at give dem den Tilfredsstillelse at anlægge Sag efter de Oplysninger, der i Dag ere komne frem; thi det forekommer mig, at den hele Sag derved har faaet en noget anden Farve, end den havde fra Begyndelsen af. Søvrigt skal jeg med Hensyn til de to fore-